

Škůdci na smrku

Rozsáhlé monokultury jehličnanů pěstované v nepřírodných podmínkách, často ve špatném zdravotním stavu, poskytují škůdcům bohatou nabídku potravy a příhodné podmínky k rozsáhlým gradacím (přemnožením).

Na jehličnanech se vyskytují nejobávanější škůdci lesního hospodářství.

K největším škodám dochází ve SM a BO porostech středního věku rostoucích v nižších a středních nadmořských výškách.

Ostatní jehličnany jsou ohroženy škůdci méně.

V horských polohách jsou ohroženy starší porosty s imisním poškozením.

Porosty rozvrácené působením povětrnostních vlivů – větrem, sněhem, námrazou apod., jsou ohroženy druhotnými škůdci - podkorním hmyzem.

Škůdci kmene

→ techničtí škůdci = hluboké poškození dřeva

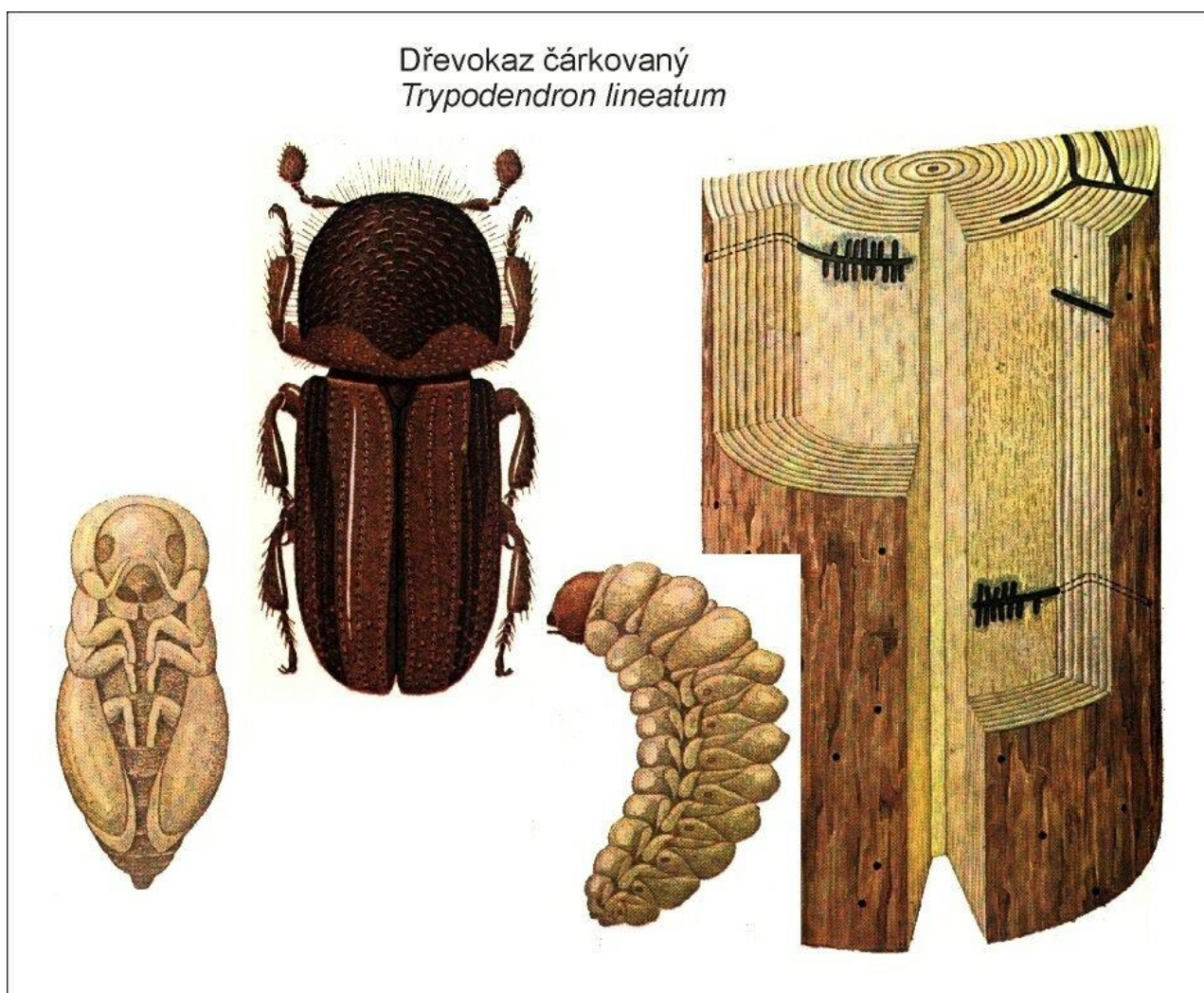
1) Dřevokaz čárkovaný

Patří mezi kůrovce.

Rojení velmi časně, (za teplého počasí již od počátku března).
Nejčastěji napadeno dřevo ze zimní těžby, kalamitní dříví, čerstvé pařezy a zbytky po těžbě → bílé kupičky drti.

Kontrola - lapače s feromonovým odparníkem

Obrana – prevence → ohrožené dřevo vyvézt nebo chemicky ošetřit insekticidem (po napadení)

2) Tesařík smrkový ... podobné škody působí kozlíčci

Vyskytují se na stojících stromech, zpravidla poškozených houbami, suchem, imisemi apod. Poškození je fyziologické i technické.

Obrana - odstraňování napadených stromů, včasný odvoz dřeva, odkornění, ošetření insekticidy.

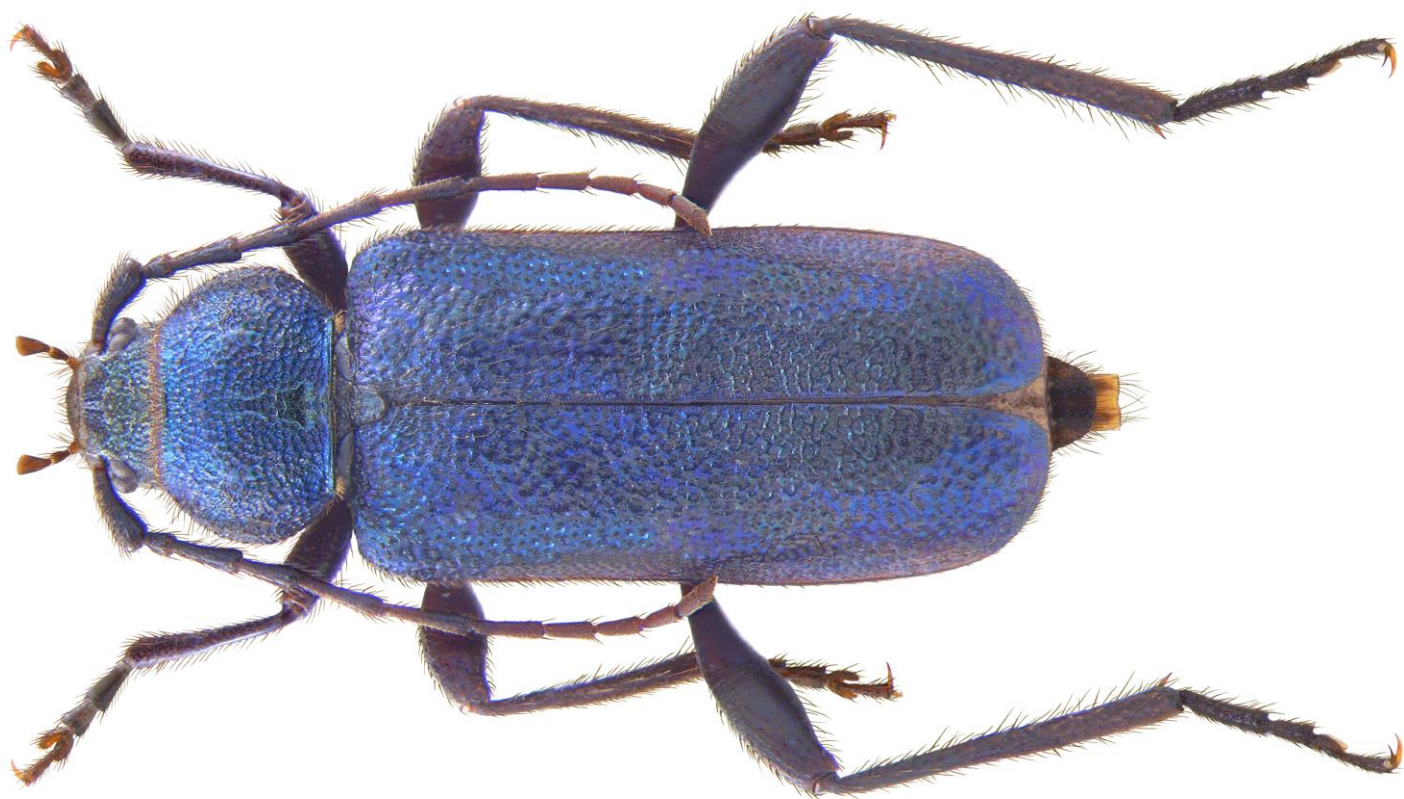
Tesařík smrkový (velikost 9-18 mm)

Kozlíček hvozdník (velikost 21-35 mm)

3)Tesařík fialový

Tesařík velikosti 8 – 16 mm. Napadá neodkorněné řezivo, které poškozují do hloubky.

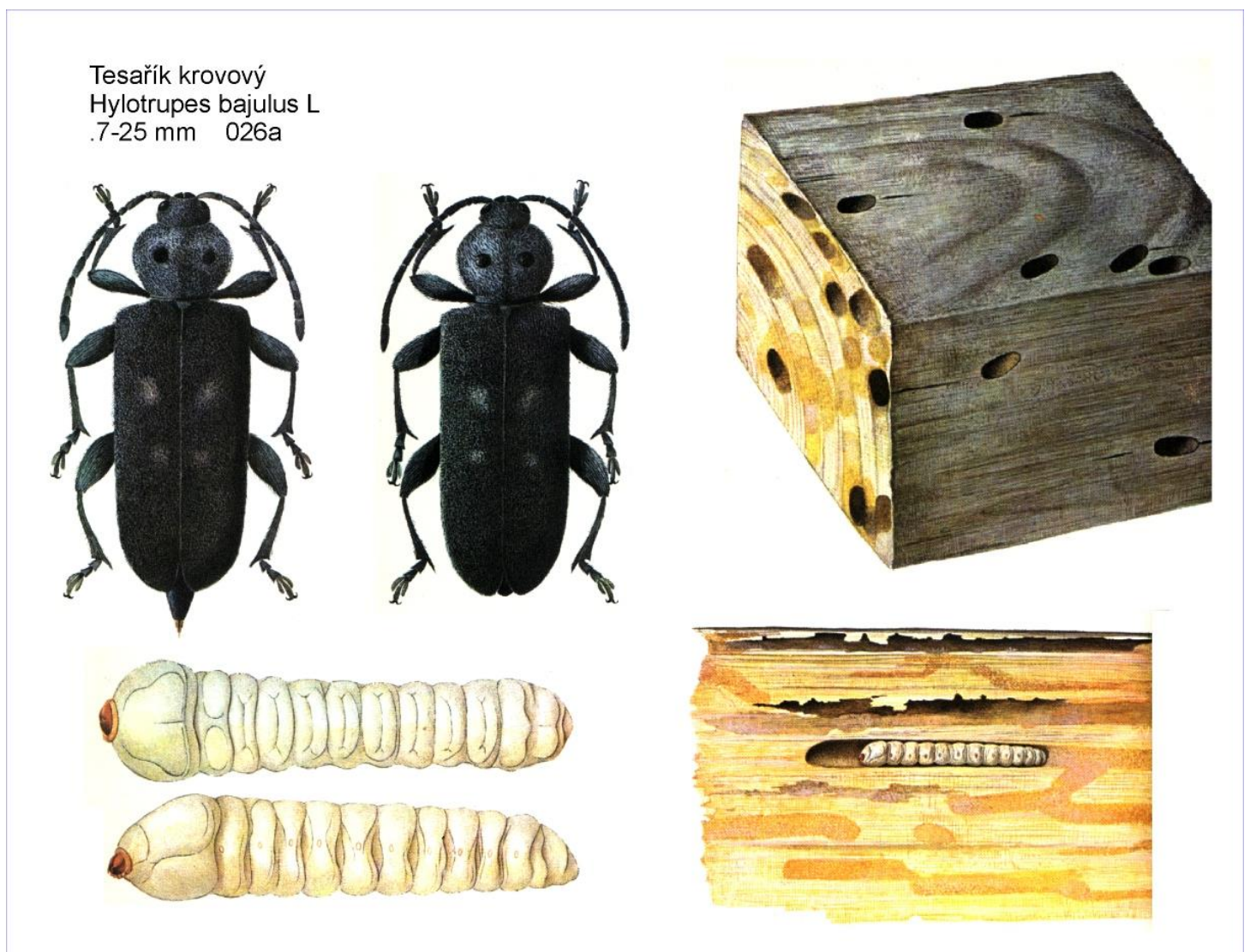

4)Tesařík krovový

Tesařík s velmi plochým tělem – velikost 7 – 25 mm. Napadá suché zpracované dříví jehličnanů - trámy. Larvy (vývoj 3 - 12 let) rozežírají bělovou část s neporušeným povrchem s výletovými otvory.

Preventivní opatření - chemické ošetření nového stavebního materiálu – impregnace.

Chemická ochrana – u existujících konstrukcí velmi nesnadná, nejspolehlivější je výměna napadených částí.

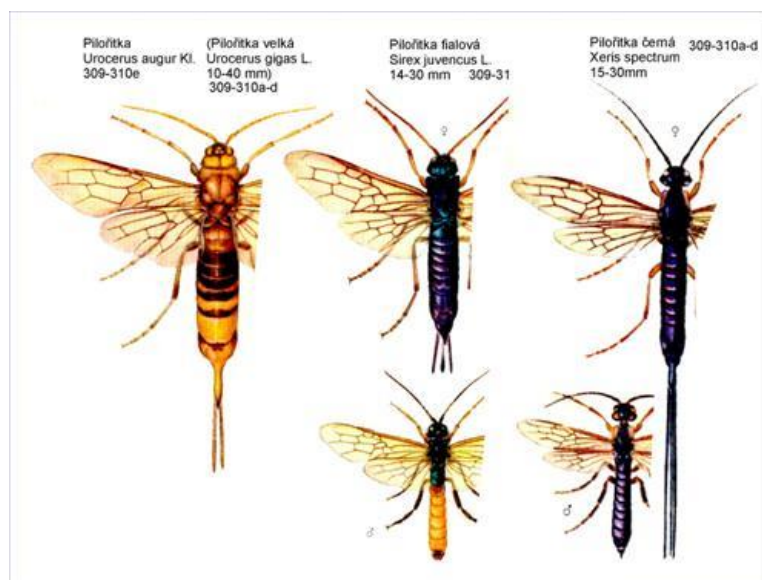
Pilořitky velká, fialová, černá

Středně velký až velký blanokřídlý hmyz.

Napadají pařezy, vývraty, zlomy, stromy silně poškozené a odumírající, především BO, ale i SM, JD – housenice škodí žírem hluboko ve dřevě.

Na rozdíl od tesaříků, kteří mají výletové otvory eliptické, mají pilořitky kruhové výletové otvory.

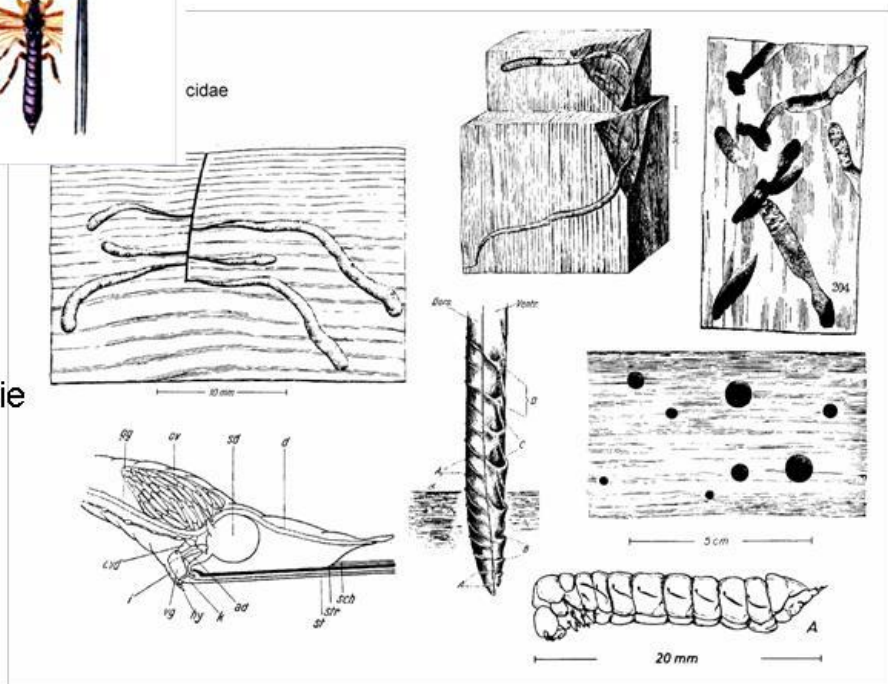
Nejlepší ochranou je vyvezení dřeva z lesa před rojením.

Pilořitky – Siricidae

Imaga 3 různých druhů (nahoru).

Poškození dřeva, larva a anatomie kladélka (vpravo).

Pilořitka velká při kladení vajíček do dřeva.

base

E

middle

apex

B5.14: *X. tarsalis*

base

e

middle

apex

B5.15: *X. melancholicus*

Detail kladélka.

Otázky:

1. Co je příčinou přemnožování škůdců na smrku?
2. Jaké škody způsobují techničtí škůdci?
3. Jaké škody způsobují fyziologičtí škůdci?
4. Do které skupiny brouků patří dřevokaz čárkovaný?
5. Popište, jaké poškození způsobuje dřevokaz čárkovaný?
6. Jaké projevy přítomnosti dřevokaza čárkovaného můžeme v lese pozorovat?
7. Jaká se bráníme škodám dřevokazem čárkovaným?
8. Jaký typ (fyziologické nebo technické) poškození způsobují tesaříci?
9. Jaké stromy zpravidla napadají tesaříci?
10. Tesařík fialový napadá
11. Tesařík krovový napadá
12. Popište vzhled tesaříka krovového.
13. Popište charakter škod tesaříkem krovovým.
14. Preventivní opatření proti tesaříku krovovému.
15. Tvar výletových otvorů u tesaříků je
16. Pilořitky mají tvar výletového otvoru
17. Do které skupiny hmyzu patří pilořitky?
18. Které druhy dřevin zejména napadají pilořitky?
19. Které vývojové stádium škodí u pilořitek?
20. Jakým způsobem kladou pilořitky vajíčka?